

Competitiveness Newsletter

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑ เดือนมีนาคม ๒๕๕๔

ระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย ในปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔ ๑-๖ มุมมองผ่าน IMD, WEF และ Doing Business ของธนาคารโลก

โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในช่วง ๒ ปีแรก ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ๖-๙

เกร็ดน่ารู้: ประเด็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation - APEC) ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔ ๙-๑๐

สถานการณ์ภาคการผลิตและบริการ ๑๐-๑๑

ดัชนีชี้วัดขีดความสามารถในการแข่งขัน ๑๒

ระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔ มุมมองผ่าน IMD, WEF และ Doing Business ของ ธนาคารโลก

๑. การขับเคลื่อนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศโดยภาครัฐ

หลังจากที่ประเทศไทยเข้าสู่ภาวะฟื้นตัวจากภาวะวิกฤติการเงินโลกที่เกิดขึ้น ในช่วงปี ๒๕๕๑- ๒๕๕๒ รัฐบาลได้สั่งการให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการปรับปรุงปัจจัยจุดอ่อนของระบบเศรษฐกิจและภาค การผลิต ควบคู่ไปกับการสร้างบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ เอื้ออำนวยให้มีการขยายตัวของธุรกิจที่ใช้องค์ความรู้ นวัตกรรม ความคิด สร้างสรรค์ และความเป็นไทยในระบบเศรษฐกิจของประเทศให้มากขึ้น

ทั้งนี้ภารกิจในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัย จุดอ่อนเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ของไทย และเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศในระยะยาว ซึ่งในบทความนี้จะได้นำเสนอรายงานผล การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ ไทยในปี ๒๕๔๖-๒๕๕๔ โดยใช้ข้อมูลการจัดอันดับความสามารถในการ แข่งขันของประเทศของสถาบันการศึกษานานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) และเว็ลด์ อีโคโนมิก ฟอรัม (World Economic Forum: WEF) ซึ่ง สศช. ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ปี ๒๕๕๒ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (รศก.) เมื่อวันที่ ๖ มกราคม

๒๕๕๓ และได้ปรับปรุงข้อมูลล่าสุดจนถึงปี ๒๕๕๓ รวมทั้งได้ศึกษาตัวชี้วัด Doing Business (DB) ของธนาคารโลก ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ที่เห็นชอบให้สำนักงาน ก.พ.ร. กระทรวงการคลัง และกระทรวงพาณิชย์ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการปรับปรุงบริการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการ ประกอบธุรกิจให้เกิดผลสำเร็จต่อเนื่อง และให้ สศช. ศึกษาวิเคราะห์ตัวชี้วัด Doing Business ดังกล่าว โดยมีประเด็นความคืบหน้าผลการศึกษาใน เบื้องต้น โดยสรุป ดังนี้

๑.๑. การวิเคราะห์ปัจจัยจุดอ่อนเชิงโครงสร้างที่ส่งผลกระทบต่อ ระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาว สศช. ได้ จัดทำรายงานสถานการณ์ภาพความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยปี ๒๕๕๒ และปรับปรุงข้อมูลต่อเนื่องถึงปี ๒๕๕๓ มีสาระโดยสรุป ดังนี้

๑.๑.๑ กรอบการวิเคราะห์ ยึดแนวคิดการนิยามขีด ความสามารถในการแข่งขันที่เหมาะสมกับประเทศไทยโดยใช้นิยามของ M.E. Porter และ WEF เป็นกรอบในการพัฒนาขีดความสามารถในระดับ จุลภาค และใช้นิยาม OECD และ IMD เป็นกรอบในการพัฒนาในระดับ มหภาค ทั้งนี้ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันมีวัตถุประสงค์ใน ภาพรวมเพื่อยกระดับความเป็นอยู่และสวัสดิการของประชาชนให้ดีขึ้นทั้ง ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนครอบคลุมถึงสิทธิเสรีภาพที่ ประชาชนพึงได้รับเป็นสำคัญ

¹ OECD (๑๙๙๖) ได้นิยามไว้ว่า "ความสามารถในการสร้างระดับรายได้และขนาดการจ้างงาน ที่สูงขึ้นอย่างยั่งยืนและแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ โดยแบ่งตัวชี้วัดออกเป็น ๔ มิติ คือ สมรรถนะ เศรษฐกิจโดยรวม ประสิทธิภาพของภาครัฐ ประสิทธิภาพของภาคเอกชน และโครงสร้างพื้นฐาน"

WEF (๒๐๐๘-๒๐๐๙) ได้นิยามไว้ว่า "ความสามารถในการแข่งขันเป็นเรื่องของระดับผลิตภาพ การผลิตของแต่ละประเทศ โดยปัจจัยด้านสถาบัน เช่น กฎหมาย ตลอดจนนโยบายและปัจจัยอื่นๆ จะมี บทบาทต่อการเพิ่มขึ้นหรือการลดลงของผลิตภาพการผลิต"

IMD (๒๐๐๘) นิยามว่า "ความสามารถของประเทศในการสร้างและรักษาสภาพแวดล้อมทาง เศรษฐกิจให้เอื้อต่อการเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจทั้งใน ระดับประเทศและระหว่างประเทศ"

Porter (๒๐๐๒) นิยามว่า "ความสามารถในการใช้ทุนมนุษย์ ทุนกายภาพ และ ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดมูลค่าเพิ่มกับสินค้าและบริการ (Value Creation) และการเพิ่ม ประสิทธิภาพ (Efficiency) ในกระบวนการผลิต ซึ่งรวมกันเรียกว่าผลิตภาพการผลิต (Productivity) ซึ่ง ถือว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญของการแข่งขัน โดยภาครัฐและเอกชนจะมีบทบาทแตกต่างกัน แต่ต้อง ประสานสัมพันธ์กันในการสร้างผลิตภาพการผลิตในระบบเศรษฐกิจ"

๑.๑.๒ วิธีการวิเคราะห์ จะใช้ข้อมูลการจัดอันดับของ

IMD เป็นฐานวิเคราะห์ปัจจัยมหภาคที่ส่งผลต่อระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยในระยะยาว และใช้ข้อมูลการจัดอันดับของ WEF วิเคราะห์ปัจจัยระดับจุลภาค (หน่วยการผลิต/ระดับบริษัท) ร่วมกับการใช้ข้อมูล Doing Business ของธนาคารโลก วิเคราะห์กฎระเบียบสภาพแวดล้อมทางธุรกิจซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุน (enabling Factors) ที่สำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของหน่วยการผลิตหรือบริษัท โดยวิธีการศึกษาข้อมูล IMD ใช้อันดับกึ่งกลางของจำนวนประเทศที่ได้รับการจัดอันดับทั้งหมดประจำปี ๒๕๕๒ ของ IMD (๕๗ ประเทศ) เป็นเกณฑ์ในการประเมินผล กรณีตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันดีกว่าอันดับกึ่งกลาง จัดอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ และตัวแปรทางเศรษฐกิจที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้อยกว่าอันดับกึ่งกลาง จัดอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุงแก้ไขต่อไป โดยนำมาพิจารณาพร้อมกับค่าถ่วงน้ำหนักของปัจจัยในการจัดอันดับโดยให้ความสำคัญกับปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าน้ำหนักสูง หลังจากนั้นนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันในอดีตของ IMD โดยใช้ข้อมูลปี ๒๕๔๖ เป็นปีฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล WEF จะเปรียบเทียบผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจปี ๒๕๕๓ กับปี ๒๕๔๙ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจที่ใช้จนถึงปัจจุบัน โดยใช้ข้อมูล WEF ระดับเสาหลักทั้ง ๑๒ เสาหลัก เป็นเกณฑ์การพิจารณาจุดแข็ง-จุดอ่อน ของเศรษฐกิจไทย เสาหลักที่อยู่อันดับต้นของกลุ่มต่อเนื่องหลายปีถือเป็นจุดแข็งของเศรษฐกิจไทย ในทางกลับกัน เสาหลักที่อยู่อันดับท้ายของกลุ่มต่อเนื่องเป็นจุดอ่อนของเศรษฐกิจไทย รวมถึงพิจารณาเสาหลักที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับความสามารถในการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญควบคู่กันเพื่อติดตามภาวะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยที่อาจเกิดขึ้น

๑.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยจุดอ่อนเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะยาว

(๑) ภาพรวมปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนเชิงโครงสร้างการแข่งขันในระยะยาว เมื่อพิจารณาสัดส่วนตัวชี้วัดที่เป็นจุดอ่อนเชิงโครงสร้างของไทยโดยบูรณาการการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ข้อมูลของ IMD และ WEF ตามวิธีการศึกษาข้างต้น โดยเปรียบเทียบสัดส่วนปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนต่อปัจจัยรวมแต่ละด้าน พบว่า ปัจจัยด้านบริการสุขภาพ การศึกษา และสิ่งแวดล้อม ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ มีปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๔๘.๙ ๕๖.๒ และร้อยละ ๔๑.๖ ของปัจจัยที่นำมาจัดลำดับทั้งหมดในแต่ละด้านตามลำดับ ตามด้วย ตัวชี้วัดด้านปัจจัยชี้วัดด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ร้อยละ ๓๘.๕ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการแข่งขันของประเทศในระยะยาว หากไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข (ตาราง ๑)

ตารางที่ ๑ ตัวชี้วัดที่เป็นจุดอ่อนเชิงโครงสร้างของไทยจากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน โดยข้อมูลของ WEF และ IMD

รายการ	ตัวชี้วัดทั้งหมด	ตัวชี้วัดที่เป็นจุดอ่อนของไทย
เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ	๕๑	๑๓ (ร้อยละ ๒๕.๕)
ประสิทธิภาพภาครัฐ	๗๘	๓๐ (ร้อยละ ๓๘.๕)
ประสิทธิภาพภาคเอกชน	๑๒๕	๑๔ (ร้อยละ ๑๑.๒)
บริการสุขภาพ การศึกษาและสิ่งแวดล้อม	๔๗	๒๓ (ร้อยละ ๔๘.๙)
โครงสร้างพื้นฐาน	๒๙	๑๒ (ร้อยละ ๔๑.๖)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	๓๒	๑๘ (ร้อยละ ๕๖.๒)
รวม	๓๖๒	๑๑๕ (๓๑.๘)

ที่มา : สศช.

๑.๑.๓ ปัจจัยย่อยที่เป็นจุดอ่อนของปัจจัยหลักเชิงโครงสร้างแต่ละด้าน มีดังนี้

(๑) ด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจาก WEF (ปี ๒๕๔๙-๒๕๕๓) และ IMD (ปี ๒๕๔๖-๒๕๕๓) พบว่าปัจจัยย่อยที่อยู่ในลำดับต่ำที่มีค่าถ่วงน้ำหนักสูงประกอบด้วย สัดส่วนของมูลค่าส่งออกต่อการนำเข้า ซึ่งมีการปรับอันดับขึ้นในปี ๒๕๕๓ สำหรับปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักระดับกลาง ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงทั้งจากต่างประเทศและการลงทุนในต่างประเทศทั้งในภาคการผลิตและในตลาดหุ้น ที่แม้ปรับตัวดีขึ้นมากในปี ๒๕๕๓ แต่ก็ยังต้องปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และปัจจัยที่มีค่าถ่วงน้ำหนักไม่มากแต่มีอันดับต่ำและปรับตัวแยกลง ได้แก่ การย้ายฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรม และความสามารถในการปรับตัวของระบบเศรษฐกิจต่อวิกฤตเศรษฐกิจ

(๒) ประสิทธิภาพภาครัฐ ปัจจัย

จุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักสูงโดย IMD ประกอบด้วย ประสิทธิภาพภาครัฐ ด้านการเงิน การเก็บภาษีนิติบุคคลจากกำไรยังไม่เป็นธรรมและเท่าเทียม ความสามารถของธนาคารกลางในการปรับอัตราดอกเบี้ยได้ตามวัฏจักรเศรษฐกิจ สำหรับ WEF พบว่ามีปัจจัยจุดอ่อนที่ให้ค่าถ่วงน้ำหนักสูงประกอบด้วย นโยบายด้านการเกษตร ความยืดหยุ่นในการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงาน ดัชนีชี้วัดสิทธิตามกฎหมายของผู้และผู้ให้ นโยบายการส่งเสริมให้ต่างชาติเป็นเจ้าของบริษัท มาตรการกีดกันทางการค้าทางภาษีศุลกากรและกฎระเบียบการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ และไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ทั้งนี้ตัวชี้วัดทั้ง WEF และ IMD มีผลการวิเคราะห์สอดคล้องในเรื่อง ระยะเวลาของการดำเนินการเพื่อเริ่มต้นดำเนินธุรกิจ ยังอยู่ในอันดับที่ต่ำและมีแนวโน้มแยกลงและต้องได้รับการแก้ไขโดยเร็ว ปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักระดับกลาง ประกอบด้วย ความเชื่อถือของประชาชนในมาตรฐานจริยธรรมของนักการเมือง การก่ออาชญากรรม ความรุนแรง และลัทธิก่อการร้าย การบังคับใช้กฎหมายเพื่อสนับสนุนนโยบายการให้บริการ และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูล

ข่าวสารของนักธุรกิจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐ กฎระเบียบ ยังมีน้อย กฎหมายคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินไม่เข้มแข็ง นอกจากนี้การบริหารจัดการการคลังของรัฐ และการควบคุมปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีอยู่ในลำดับต่ำ แต่มีการปรับปรุงมากขึ้นหลายอันดับ ปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักน้อย ประกอบด้วย การให้สินบนและทุจริตคอร์รัปชัน ความโปร่งใสในการประมาณงานจากภาครัฐ มาตรการกีดกันทางการค้า การควบคุมปัญหาเศรษฐกิจคู่ขนาน (ตลาดมืด เศรษฐกิจนอกระบบ กฎหมายควบคุมนักลงทุนต่างชาติ และกฎหมายเพื่อส่งเสริมการแข่งขันเสรียังไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

(๓) ประสิทธิภาพภาครัฐกิจเอกชน ปัจจัยจุดอ่อนของ IMD ประกอบด้วย ผลกระทบการผลิตของบริษัท ผลกระทบจากการผลิตรวม และผลกระทบการผลิตของแรงงาน และ WEF ปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักสูง ได้แก่ การบริหารจัดการองค์กรธุรกิจยังขาดระบบบรรษัทภิบาล (corporate governance) ปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักระดับปานกลางของ IMD ได้แก่ การลงทุนทางธุรกิจยังมีความเสี่ยงสูง การใช้ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ และปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักน้อย ได้แก่ ทักษะด้านการเงิน ปัญหาสมองไหลและการฝึกอบรมแรงงาน

(๔) สุขภาพและการศึกษา ปัจจัยย่อยที่มีค่าถ่วงน้ำหนักสูง ได้แก่ สิทธิสตรี ปัญหาสุขภาพ อาทิ จำนวนผู้เป็นวัณโรค และโรคมาลาเรียต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คนเพิ่มสูงขึ้น และจำนวนผู้ติดเชื้อ HIV ร้อยละของผู้มีอายุระหว่าง ๑๕-๔๙ ปีสูงขึ้น และการพัฒนาการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการ ปัจจัยย่อยที่เป็นจุดอ่อนและมีค่าถ่วงน้ำหนักปานกลาง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายภาครัฐด้านการศึกษาต่อหัว จำนวนของประชากรตามช่วงอายุที่ได้รับการศึกษาเต็มเวลาต่ำ สัดส่วนนักเรียนต่อครูในระดับประถมศึกษาต่ำ มีจำนวนประชากรที่อ่านออกเขียนได้น้อยและมีจำนวนประชากรที่มีอายุระหว่าง ๒๕-๓๔ และสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำ ปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักต่ำ ได้แก่ การจัดระบบการศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ การขาดผู้มีทักษะด้านภาษาจำนวนมาก และปัญหาสิ่งแวดล้อม

(๕) โครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักสูง ได้แก่ ระบบการขนส่งทางบกและการสื่อสาร โดยเฉพาะทางถนนและราง (ความหนาแน่นของเครือข่ายถนนต่อตารางกิโลเมตร และความหนาแน่นของเครือข่ายรถไฟต่อตารางกิโลเมตร) การใช้คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ และบรรดแบบเคลื่อนที่อินเทอร์เน็ตยังมีน้อย จำนวนการลงทุนในระบบโทรคมนาคมต่ำและการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารยังไม่ตรงตามความต้องการของธุรกิจ

(๖) เทคโนโลยีและนวัตกรรม ปัจจัยจุดอ่อนที่มีค่าถ่วงน้ำหนักสูง ของ IMD และ WEF ได้แก่ การลงทุนวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะของภาคเอกชน การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เช่น การลงทุนด้านวิจัยพื้นฐานต่อ GDP เงินกองทุนร่วมและเงินทุนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยียังมีปริมาณไม่มากพอ กฎหมายที่มีอยู่ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม และการ

บังคับใช้กฎหมายคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดยังคงดำเนินการไม่มากพอ จำนวนบทความด้านวิทยาศาสตร์ที่ลงในวารสารชั้นนำมีจำนวนน้อย เป็นต้น

๑.๑.๔ ข้อพึงระวังในการใช้ข้อมูลผลการจัดอันดับความสามารถของการแข่งขันของ IMD และ WEF สรุปได้ดังนี้คือ

(๑) WEF ให้ความสำคัญกับข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นมากกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ และการให้น้ำหนักของ IMD ในแต่ละปัจจัยเท่ากัน ในขณะที่ WEF ให้น้ำหนักแต่ละเสาหลักไม่เท่ากัน นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างด้านวิธีการคำนวณลำดับและคะแนน ที่ขึ้นกับกรอบแนวคิดของการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ทำให้ผลของการคำนวณมีความแตกต่างกัน แม้ว่าจะได้ข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน

(๒) ปัญหาด้านข้อมูล กล่าวคือ WEF ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในรูปสถิติ (Secondary Data หรือ Hard Data) บางรายการขาดความต่อเนื่องและมีความผันผวนสูง เพราะมีการเปลี่ยนแปลงแหล่งข้อมูลอ้างอิง นอกจากนี้ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็น อาจมีอคติ (Bias) ตามความสนใจและความเข้าใจของผู้ให้ข้อมูล ส่งผลต่อความผันแปรของข้อมูลของประเทศต่างๆ ทำให้ไม่สามารถเปรียบเทียบได้อย่างมีนัยสำคัญ ประกอบกับขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจจะมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอสำหรับการใช้เป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายตามหลักสถิติ และในปัจจุบัน WEF ใช้เกณฑ์ที่เป็นความคิดเห็นในสัดส่วนที่มากกว่าเกณฑ์ที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในรูปของสถิติ

๑.๒ การเข้าร่วมดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ Ease of Doing Business ระยะที่ ๒ ของเอเปค ไทยในฐานะประเทศสมาชิกประเทศกำลังพัฒนามีพันธะในการดำเนินการตามเป้าหมายการดำเนินธุรกิจรวมของเอเปค ให้มีต้นทุนที่ลดลง รวดเร็ว และสะดวกเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๖๓ ใน ๕ สาขาที่มีลำดับสำคัญ ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ การได้รับสินเชื่อ การค้าระหว่างประเทศ การดำเนินการให้เป็นไปตามข้อตกลง และการขออนุญาตก่อสร้าง โดยเอเปคกำหนดเป้าหมายเบื้องต้นไว้ร้อยละ ๕ ภายในปี ๒๕๕๔ ซึ่งฝ่ายไทยโดย กพร. และกระทรวงการต่างประเทศได้ตอบรับเข้าร่วมในแผนปฏิบัติการ Ease of Doing Business ระยะที่ ๒ ของเอเปค ใน ๔ สาขา คือ (๑) การเริ่มต้นธุรกิจ (๒) การขออนุญาตก่อสร้าง (๓) การได้รับสินเชื่อ และ (๔) การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง ทั้งนี้ในส่วนความคืบหน้า ที่ประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (รศก.) ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓ มีมติมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการ (๑) ศึกษาวิจัยแนวทาง การดำเนินงานของประเทศต้นแบบที่ได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับต้น ๆ แล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของไทย และ (๒) จัดส่งข้อมูลดัชนีชี้วัดการจัดอันดับความยาก-ง่ายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแนวทางการปรับปรุงการดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ผลการจัดอันดับ Ease of Doing Business ของไทยและผลการปรับปรุงบริการภาครัฐเพื่อปรับปรุงอันดับ

Doing Business ที่สำคัญ มีดังนี้

๑.๒.๑ แนวโน้มการจัดอันดับ Ease of Doing Business ของประเทศไทย ปี ๒๕๔๘- ๒๕๕๓ ในรายงาน Doing Business ปี ๒๕๕๔ ระบุว่า ไทยได้รับการจัดอันดับลดลง อยู่ที่อันดับ ๑๙ จาก ๑๘๓ ประเทศ เทียบกับอันดับที่ ๑๒ จาก ๑๘๓ ประเทศในปี ๒๕๕๓ ลดลงจากปีที่แล้วที่อยู่ในอันดับที่ ๑๖ (เดิมประกาศให้ไทยอยู่อันดับที่ ๑๒ เมื่อมีการปรับฐานการคำนวณใหม่โดยยกเลิกตัวชี้วัดด้านการจ้างงานออกไป ตามการเปลี่ยนแปลงของ ILO ทำให้เทียบเท่ากับอันดับที่ ๑๖) จาก ๑๘๓ ประเทศ คิดเป็นการปรับลดอันดับลง ๓ อันดับ และมีผลการจัดอันดับรายสาขา โดยสาขาที่มีอันดับปรับดีขึ้น ได้แก่ การขอใบอนุญาตก่อสร้าง และการปิดกิจการ และสาขาที่อันดับปรับลดลง ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ การจดทะเบียนทรัพย์สิน การได้รับสินเชื่อ และการชำระภาษี (ตาราง ๒)

ตาราง ๒ อันดับ Ease of Doing Business ของไทย ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๓

สาขา	DB ๒๕๔๘	DB ๒๕๕๓	DB ๒๕๕๒	ประเทศ อันดับ ๑ ของเอเชีย ๒๕๕๔	ประเทศ อันดับ ๑ ของโลก ๒๕๕๔
จำนวนประเทศ ที่จัดอันดับ	๑๘๓	๑๘๓	๑๘๑	๑๘๓	๑๘๓
รวม	๑๙	๑๖	๑๓	-	-
การเริ่มต้นธุรกิจ	๙๕ ↓	๘๙	๔๔	สิงคโปร์	นิวซีแลนด์
การขออนุญาตก่อสร้าง	๑๒	๑๓	๑๒	ฮ่องกง	ฮ่องกง
การจดทะเบียนทรัพย์สิน	๑๙ ↓	๕	๕	สิงคโปร์	ซาอุดีอาระเบีย
การได้รับสินเชื่อ	๗๒ ↓	๖๙	๖๘	มาเลเซีย	มาเลเซีย
การคุ้มครองผู้ลงทุน	๑๒	๑๒	๑๑	สิงคโปร์	นิวซีแลนด์
การชำระภาษี	๙๑ ↓	๘๖	๘๒	ฮ่องกง	มัลดีฟ
การค้าระหว่างประเทศ	๑๒	๑๒	๑๐	สิงคโปร์	สิงคโปร์
การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง	๒๕	๒๕	๒๕	ฮ่องกง	ลักเซมเบิร์ก
การปิดกิจการ	๔๖	๔๘	๔๖	สิงคโปร์	ญี่ปุ่น

ที่มา : World Bank (๒๐๐๕-๒๐๑๑), Doing Business Report

(๑) สาเหตุของตัวชี้วัดที่ส่งผลให้อันดับของไทยปรับลดลงจากเดิม ได้แก่

(๑.๑) **การเริ่มต้นธุรกิจ** ประเทศอื่นมีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้อย่างครอบคลุมทุกกระบวนการ ทำให้มีการพัฒนาในอัตราที่รวดเร็วกว่าประเทศไทย นอกจากนี้การสรุปผลการดำเนินงานของธนาคารโลก มีช่วงการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน ปีถัดไป ทำให้ผลการพัฒนาซึ่งอยู่นอกเหนือช่วงระยะการนับผลการดำเนินงานของธนาคารโลกไม่ถูกนับรวมเป็นผลงาน

(๑.๒) **การจดทะเบียนทรัพย์สิน** เนื่องจากรัฐบาล

ได้ประกาศยกเลิกนโยบายการลดอัตราค่าธรรมเนียมในโอนทรัพย์สินในปี ๒๕๕๓ เป็นผลจากการที่เศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น และกำหนดให้คิดอัตราค่าธรรมเนียมในอัตราปกติ คือร้อยละ ๔.๓ ส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินธุรกิจเพิ่มขึ้น และทำให้อันดับของไทยลดลง

(๑.๓) **ด้านการได้รับสินเชื่อ** ดัชนีด้านความลึกของ

ข้อมูลเครดิตของประเทศไทยขาดความครอบคลุมของข้อมูล เช่น ขาดประเด็นเรื่องข้อมูลจากผู้ค้าปลีกและบริษัทผู้ให้บริการสาธารณูปโภค ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในการตัดสินใจทำธุรกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

(๑.๔) **การชำระภาษี** เนื่องจากไทยยังมีจำนวนครั้ง

ในการชำระภาษี และจำนวนภาษีที่ต้องชำระหลากหลายประเภทเป็นจำนวนมาก และแยกหน่วยงานในการจัดเก็บ (๒๓ ครั้งต่อปี และ ๒๖๔ ชั่วโมงต่อปี) ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการประกอบธุรกิจ เป็นต้น

(๒) **การดำเนินการของภาครัฐเพื่อปรับปรุงบริการในปี ๒๕๕๓**

(๒.๑) **การเริ่มต้นธุรกิจ** กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ดำเนินการปรับปรุงบริการจองชื่อนิติบุคคลผ่านระบบอินเทอร์เน็ตภายใน ๑ วัน และร่วมกับ กรมสรรพากรและสำนักงานประกันสังคม จัดทำโครงการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลการเริ่มต้นธุรกิจสู่หน่วยงานพันธมิตร (e-Starting Business) โดยผู้ประกอบการสามารถยื่นขอจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล ขอเลขประจำตัวผู้เสียภาษี และเลขทะเบียนนายจ้างได้ ณ จุดเดียว ซึ่งลดระยะเวลาดำเนินการลง ๓ วัน นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ได้จัดตั้งศูนย์ประสานบริการด้านการลงทุน (One Start One Stop Investment Center: OSOS) จาก ๒๑ หน่วยงานมาให้บริการ ณ จุดเดียว

(๒.๒) **การขออนุญาตก่อสร้าง** สำนักการโยธา

กรุงเทพมหานคร ปรับปรุงกระบวนการพิจารณาอนุญาตให้รวดเร็วขึ้น จาก ๑๓๕ วันเป็นไม่เกิน ๙๐ วัน การประสานครหวงปรับกระบวนการซึ่งช่วยลดระยะเวลาดำเนินการกรณีไม่มีการวางท่อจ่ายน้ำ จาก ๒ วันทำการเหลือ ๑ วันทำการ

(๒.๓) **การจดทะเบียนทรัพย์สิน** กรมที่ดินได้

ปรับปรุงกระบวนการโอนและจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ โดยรวมขั้นตอนการขอหนังสือรับรองบริษัทและขั้นตอนการนำหนังสือรับรองไปจดทะเบียนทรัพย์สินไว้ด้วยกัน ช่วยลดขั้นตอนลง ๑ ขั้นตอน

(๒.๔) การได้รับสินเชื่อ กระทรวงพาณิชย์จัดทำร่าง พรบ. หลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ.....บัญญัติให้มีการนำทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมาใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมโดยไม่ต้องส่งมอบทรัพย์สิน และคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตได้ออกหลักเกณฑ์เพิ่มเติม ซึ่งมีผลบังคับใช้วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ใน ๒ เรื่อง คือ การกำหนดให้ธุรกรรมแฟคเตอริงเป็นสินเชื่อ ให้นิติบุคคลผู้ประกอบการธุรกิจแฟคเตอริงเป็นสถาบันการเงิน และปรับปรุงการประมวลผลและการส่งข้อมูลเกี่ยวกับธุรกรรมแฟคเตอริง

(๒.๕) การคุ้มครองผู้ลงทุน กสท. ได้ออก พรบ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๙/๒๑ กำหนดให้กรรมการที่กระทำการที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาทรัพย์สินของบริษัทจนเป็นเหตุให้บริษัทเสียหาย กรรมการนั้นต้องมีความผิด ซึ่งจะช่วยปกป้องผู้ถือหุ้นจากความเสียหายที่เกิดกับบริษัทจากการทำธุรกรรมที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

(๒.๖) การชำระภาษี สำนักงานประกันสังคมเพิ่มช่องทางยื่นแบบนำส่งเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนและกองทุนประกันสังคมผ่านระบบ Online Filing และกระทรวงการคลังเสนอมาตรการยกเว้นและลดอัตราภาษีเพื่อส่งเสริม SMEs และเสนอมาตรการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา ๑๕ ปี ให้กับบริษัทที่เข้ามาตั้งสำนักงานปฏิบัติการภูมิภาคในประเทศไทย และลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้กับบุคคลที่เข้ามาทำงานโดยให้เสียภาษีอัตราร้อยละ ๑๒ เป็นระยะเวลา ๔ ปี

(๒.๗) การค้าระหว่างประเทศ กรมศุลกากรได้พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์มาให้บริการ e-Custom สำหรับการนำเข้า-ส่งออกแบบไร้เอกสาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบใบอนุญาตและรับรอง (e-Licensing) เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ National Single Window และได้ลงนามความตกลงกับหน่วยงานออกใบอนุญาตและใบรับรองจำนวน ๒๔ หน่วยงานเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะช่วยลดจำนวนเอกสารระยะเวลา และค่าธรรมเนียมในการผ่านกระบวนการศุลกากรลดลง

(๒.๘) การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง กรมบังคับคดีได้ปรับปรุงกระบวนการบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง โดยรวมกระบวนการที่สามารถดำเนินการพร้อมกันได้เป็นกระบวนการเดียวกัน ส่งผลให้ลดขั้นตอนดำเนินการจาก ๓๕ ขั้นตอนเหลือ ๑๗ ขั้นตอน ระยะเวลาใกล้เคียงกรณีพิพาททางแพ่งก่อนถึงกระบวนการศาลลดลง ๔๙๗ วันเหลือ ๓๐๐ วัน

(๒.๙) การปิดกิจการ กรมบังคับคดีได้ปรับปรุงกระบวนการรับคืนเงินกู้ การอุทธรณ์ การขอยืดระยะเวลาชำระหนี้ ทำให้ลดระยะเวลาดำเนินการลงจาก ๒.๗ ปีเหลือ ๑.๖ ปี (กรณีสมัครใจ) และใช้เวลา ๑ เดือน (กรณีไม่สมัครใจ)

๑.๓ ข้อสังเกตในการใช้ข้อมูล Doing Business ในการอธิบายความเชื่อมโยงกับข้อมูล IMD และ WEF

๑.๓.๑ ข้อมูลที่ใช้จัดทำดัชนี Doing Business ประกอบด้วยวิธีการวัด ๒ ประเภทคือ

(๑) Time and Motion Indicators ซึ่งวัดประสิทธิภาพด้านขั้นตอน เวลา ค่าใช้จ่าย และความซับซ้อนของการออกกฎระเบียบ เช่น การได้รับสถานะทางกฎหมายของธุรกิจ ทั้งนี้ภายใต้ Time and Motion Indicators จะมีการประมาณการต้นทุนจากอัตราค่าธรรมเนียมของรัฐบาลที่ระบุได้ ตัวชี้วัดในกลุ่มนี้ได้แก่ การเริ่มต้นธุรกิจ การขออนุญาตก่อสร้าง การจดทะเบียนทรัพย์สิน การชำระภาษีและการค้าระหว่างประเทศ

(๒) Legal Indicators ครอบคลุมตัวชี้วัดด้านกฎหมาย ประกอบด้วย การได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การบังคับให้เป็นไปตามข้อตกลง และการปิดกิจการ

๑.๓.๒ ขอบเขตดัชนี Doing Business (DB) มีข้อจำกัดไม่ได้วัดทุกองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีอิทธิพลต่อบริษัทหรือนักลงทุน หรือไม่ได้นำทุกปัจจัยที่ส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันมาพิจารณา เช่น ความมั่นคง เสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค การคอร์รัปชั่น ทักษะแรงงาน ความเข้มแข็งของสถาบัน หรือ คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐาน และไม่ได้เน้นไปที่กฎระเบียบที่เจาะจงไปที่การลงทุนจากต่างประเทศ

๑.๓.๓ ดัชนี DB ไม่ได้ประเมินความเข้มแข็งของระบบการเงินและกฎระเบียบด้านการตลาดซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่อธิบายสาเหตุของวิกฤติการเงินโลก

๑.๓.๔ ดัชนี DB ไม่ครอบคลุมกฎระเบียบทั้งหมดในแต่ละประเทศ เช่น สหภาพยุโรปมีกฎระเบียบมากกว่า ๑๔,๕๐๐ กฎ แต่ ดัชนี DB ครอบคลุม ๑๑ ด้านของวัฏจักรธุรกิจของบริษัท ซึ่งตัวชี้วัดทั้ง ๑๑ ด้านไม่ครอบคลุมทุกมิติของกฎระเบียบ ตัวอย่างเช่น ดัชนี การเริ่มต้นธุรกิจ และการคุ้มครองผู้ลงทุนไม่ครอบคลุมกฎหมายพาณิชย์ทั้งหมด เป็นต้น

๑.๓.๕ ข้อจำกัดด้านวิธีการ ดัชนี DB สร้างขึ้นจากพื้นฐานของกรณีศึกษาที่กำหนดรูปแบบธุรกิจที่เป็นมาตรฐานเปรียบเทียบระหว่างประเทศ (standardized case scenario) โดยจำกัดสมมติฐานการสำรวจข้อมูลเฉพาะธุรกิจที่ตั้งอยู่ในเมืองธุรกิจขนาดใหญ่ (economy's largest business city: federal states และ larger cities) ซึ่งอาจไม่สามารถให้ข้อสรุปภาพรวม (generalization) และไม่สามารถใช้เป็นตัวแทนด้านกฎระเบียบของธุรกิจที่อยู่ในส่วนอื่นๆ ของระบบเศรษฐกิจ ในการแก้ไขจุดอ่อนดังกล่าวธนาคารโลก ได้มีการจัดทำดัชนีระดับ Subnational Doing Business Indicators ในปี ๒๕๕๒/๒๕๕๓ สำหรับ ๖ ประเทศ คือ โคลัมเบีย อินโดนีเซีย เคนยา ไนจีเรีย ปากีสถาน และรัสเซีย และในปี ๒๕๕๒/๒๕๕๓ ได้จัดทำข้อมูล profile ของประเทศ Zanzibar และ Tanzania และกำลังอยู่ระหว่างการจัดทำ profile เมือง Juba Southern Sudan และรายงานภูมิภาค Southeastern Europe ซึ่งครอบคลุมประเทศ Albania Bosnia Herzegovina Kosovo FYR Macedonia Moldova Montenegro และ

Serbia และ ๑๖ เมือง โดยในปี ๒๕๕๔ จะมีการศึกษาระดับ subnational ในประเทศ Columbia, Nigeria, Pakistan และฟิลิปปินส์ และศึกษาระดับภูมิภาค Southeast Europe ทั้งนี้ผลการศึกษาระดับ Subnational ชี้ให้เห็นความแตกต่างในเรื่องระยะเวลาการปฏิรูปและความยากง่ายในการประกอบธุรกิจในเมืองต่างๆ ภายใต้ระบบเศรษฐกิจเดียวกัน

นอกจากนี้ ข้อมูลเน้นรูปแบบธุรกิจเฉพาะ หรือบริษัทจำกัด (limited liability Company หรือเทียบเท่า) โดยจะต้องเป็นของผู้ประกอบการในประเทศ ๑๐๐ % มีทุนจดทะเบียนมากกว่ารายได้ ๑๐ เท่า มีผลตอบแทนการทำธุรกิจอย่างน้อย ๑๐๐ เท่าของรายรับ มีคนงานระหว่าง ๑๐-๕๐ คน ไม่มีคุณสมบัติได้รับสิทธิประโยชน์จากการลงทุนและสิทธิประโยชน์อื่น และไม่เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งอาจจะไม่เป็นตัวแทนด้านกฎระเบียบของธุรกิจประเภทอื่นๆ เช่น กิจการที่มีเจ้าของคนเดียว (sole proprietorships) เป็นต้น

๑.๓.๖ Transactions ที่ใช้ในแบบจำลองกรณีศึกษาอ้างอิงถึงกลุ่มปัญหาเฉพาะ ซึ่งไม่อาจใช้เป็นตัวแทนปัญหาทั้งหมดของภาคธุรกิจได้

๑.๓.๗ การวัดระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละองค์ประกอบของดัชนี DB ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ถูกสำรวจที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นตัวชี้วัดเกี่ยวกับเวลาที่รายงานใน Doing Business แสดงถึงค่าเฉลี่ยของผู้ตอบหลายๆ คน ภายใต้สมมติฐานของ standardized case

๑.๓.๘ วิธีการศึกษามีการตั้งสมมติฐานว่าผู้ประกอบการมีความรู้ด้านกฎระเบียบและปฏิบัติตามสอดคล้องตามกฎระเบียบเป็นอย่างดี มีข้อมูลที่ต้องการครบถ้วน และไม่ต้องเสียเวลาในกระบวนการดำเนินการด้านกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งในทางปฏิบัติกระบวนการทางด้านกฎระเบียบอาจใช้เวลามากกว่าปกติ ในกรณีนี้ธุรกิจขาดข้อมูลหรือไม่สามารถติดตามข้อมูลได้ทันที และไม่รู้ว่าจะลงทะเบียนที่ไหนอย่างไร หรือในทางกลับกันธุรกิจอาจเลือกที่จะไม่ดำเนินการตามขั้นตอนที่เป็นปัญหาอุปสรรค เช่น ไม่ลงทะเบียนในเรื่องความมั่นคงทางสังคม (social security เป็นต้น) ซึ่งเป็นเหตุผลของความล่าช้าที่ระบุในรายงาน Doing Business ๒๐๑๑ จากการที่ต้องรวบรวมแบบสำรวจผู้ประกอบการใหม่ใน World Bank Enterprise Surveys หรือแบบสอบถามทัศนคติอื่นๆ (Perception Survey) เป็นต้น

๑.๓.๙ โดยสรุป Doing Business เป็นการคำนวณดัชนีประเมินเงื่อนไขสำหรับเริ่มต้นธุรกิจหรือประกอบธุรกิจในประเทศต่างๆ โดยใช้เป็นดัชนีทางอ้อม (Proxy Indicators) สำหรับวัดสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ (Business environment) หากจะใช้วัดระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมจะต้องวิเคราะห์ร่วมกับดัชนีชี้วัดสภาพทางเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น ข้อมูล IMD และ WEF เป็นต้น และต้องมีการประมวลผลอย่างระมัดระวัง ซึ่งการศึกษาที่ผ่านมามีการทดสอบสหสัมพันธ์ระหว่าง Doing Business และ WEF และ IMD พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์กับ Doing Business Indicators เท่ากับ ๐.๗๙ และ ๐.๖๔ ตามลำดับ ทั้งนี้หากเชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง EoDB WEF และ IMD ในช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๔ พบว่า ประเทศที่มีลำดับ EoDB สูง ส่วนใหญ่จะมีลำดับ IMD และ WEF อยู่ในระดับต้นด้วย ซึ่งจะต้องมีการทดสอบความเชื่อมโยงในระดับปัจจัยย่อยต่อไป (ตาราง ๓)

ตาราง ๓ ประเทศที่มีลำดับ EoDB สูง และลำดับ WEF และ IMD ในช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓

Country	EoDB			WEF			IMD		
	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓
 Singapore	๑	๑	๑	๕	๓	๓	๒	๓	๑
 Hong Kong	๒	๒	๒	๑๑	๑๑	๑๑	๓	๒	๒
 New Zealand	๓	๓	๓	๒๔	๒๐	๒๓	๑๘	๑๕	๒๐
 United Kingdom	๖	๕	๔	๑๒	๑๓	๑๒	๒๑	๒๑	๒๒
 United States	๔	๔	๕	๑	๒	๔	๑	๑	๓
 Denmark	๕	๖	๖	๓	๕	๔	๖	๕	๑๓
 Canada	๘	๘	๗	๑๐	๖	๑๐	๘	๘	๗
 South Korea	๒๓	๑๙	๑๖	๑๓	๑๙	๒๒	๓๑	๒๗	๒๓
 Thailand	๑๒	๑๒	๑๙	๓๔	๓๖	๓๘	๒๗	๒๖	๒๖
 Malaysia	๒๑	๒๓	๒๑	๒๑	๒๔	๒๖	๑๙	๑๘	๑๐
 Taiwan	๖๑	๔๖	๓๓	๑๗	๑๒	๑๓	๑๓	๒๓	๘
จำนวนประเทศรวม	๑๘๓	๑๘๑	๑๗๘	๑๓๑	๑๓๔	๑๓๓	๕๕	๕๗	๕๘

โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในช่วง ๒ ปีแรก ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐

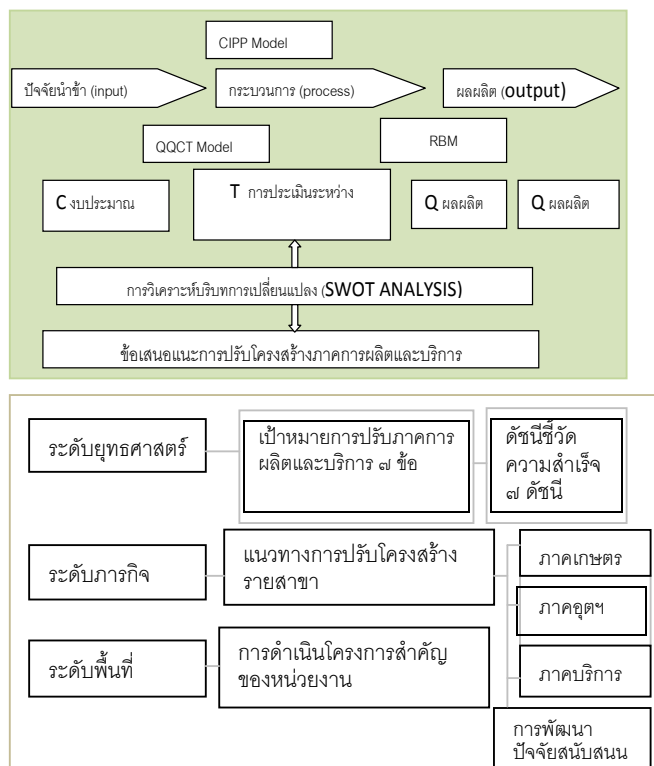
๑. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ว่าจ้างที่ปรึกษาดำเนินการติดตามประเมินผลการดำเนินงานแปลงแผนการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ ภายใต้ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและยั่งยืน แนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย ในช่วงครั้งแรก (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๒) ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) พัฒนาระบบประเมินผลและตัวชี้วัดการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ (๒) ติดตามประเมินผลการดำเนินการและผลกระทบจากการปรับโครงสร้างฯ (๓) นำเสนอผลสำเร็จและความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรค และ (๔) เสนอแนะทิศทางการปรับโครงสร้างฯ ในระยะเวลาที่เหลือของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ โดยมีผลสรุปด้านวิธีการและผลการประเมินดังนี้

๑.๑. ระบบการติดตามประเมินผลในระดับยุทธศาสตร์ ประยุกต์ใช้แนวคิด Context-Input-Process-Product Approach : CIPP ร่วมกับแนวคิด Result-Based Management : RBM และ Quantity-Quality-Cost-Time: QQCT รวมทั้งการระดมสมองในแต่ละระดับของการประเมินผล โดยแบ่งการประเมินออกเป็น ๓ ระดับ คือ

๑.๑.๑ การประเมินผลระดับยุทธศาสตร์ (Strategy-Based Evaluation) เป็นการประเมินผลการดำเนินการตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ ๗ เป้าหมาย โดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ ๗ ตัว

๑.๑.๒ การประเมินผลระดับภารกิจ (Function-Based Evaluation) เป็นการประเมินภารกิจระดับกระทรวง ตามแนวทางปรับโครงสร้างการผลิตรายสาขาและการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน

๑.๑.๓ การประเมินผลระดับพื้นที่ (Area-Based Evaluation) เป็นการประเมินโครงการสำคัญ (FlagShip Project) ของหน่วยงานหลัก

๒. ผลการประเมินแนวทางการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มผลิตภาพและคุณค่าของสินค้าและบริการบนฐานความรู้และความเป็นไทย

๒.๑ ระดับยุทธศาสตร์ภาพรวม โดยสรุป พบว่า การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในช่วงปี ๒๕๕๐-๒๕๕๑ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ เนื่องจากปัจจัยความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม และลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจ ยังพึ่งพาภาคการต่างประเทศ โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าและการท่องเที่ยว ซึ่งมีความอ่อนไหวง่าย ในขณะที่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ยังคงเป็นภาคการผลิตหลักของประเทศ แต่มีข้อจำกัดด้านมูลค่ารายได้สุทธิ (net value added) ที่ตกแก่เศรษฐกิจในประเทศ นอกจากนี้ ทุกภาคการผลิตเน้นการเพิ่มปริมาณปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงานเป็นหลัก อัตราการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยการจัดการหรือผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ยังไม่เพิ่มขึ้นตามเป้าหมาย เนื่องจากขาดการสร้างระบบบูรณาการหน่วยงานตามห่วงโซ่อุปทาน ทำให้นโยบายที่เกี่ยวข้องยังไม่ประสานเป็นเอกภาพ การปรับตัวของแผนปฏิบัติการมีข้อจำกัดต่อสถานการณ์โลก และระบบฐานข้อมูลไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้ยังขาดการจัดตั้งสถาบันสำหรับสินค้าหลักเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและแข่งขันได้ **ส่งผลกระทบ** การขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ยังอยู่ในขั้นเริ่มต้น

การพัฒนานวัตกรรมใหม่มีน้อยมาก ทำให้ไม่สามารถสร้างสินค้าที่มีคุณภาพ มีมูลค่าสูง และมีตราสินค้าที่เป็นที่ยอมรับ โครงสร้างการผลิตขาดภูมิคุ้มกัน และไม่สามารถพัฒนาภาคเกษตรเป็นภาคการผลิตหลัก สะท้อนจากดัชนีการเปลี่ยนแปลงของระดับผลิตภาพรวม การใช้จ่ายในการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา จำนวนการจัดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา และสัดส่วนการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรมต่อผลผลิตรวม ไม่บรรลุตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม มีเพียงดัชนีมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศต่อมูลค่าการส่งออกรวม และสัดส่วนภาคเศรษฐกิจในประเทศต่อการค้าระหว่างประเทศ ที่มีแนวโน้มใกล้เคียงเป้าหมาย

๓. ผลการปรับโครงสร้างภาคการผลิตรายสาขาและการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ โดยสรุป มีดังนี้

ภาคเกษตร ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายในเรื่องการสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหารเพื่อการบริโภคภายในและส่งออก ในขณะที่ประสบความสำเร็จระดับปานกลางในการเป็นแหล่งผลิตไฟฟ้าและฐานรายได้ที่มั่นคง และประสบความสำเร็จต่ำในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีโอกาสใหม่

ภาคอุตสาหกรรม ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายการวางรากฐานให้อุตสาหกรรมใหม่ที่มีศักยภาพและแนวโน้มที่เติบโตบนพื้นฐานการสร้างมูลค่าโดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม และประสบความสำเร็จระดับปานกลางตามเป้าหมายการเป็นฐานการผลิตระดับภูมิภาคและโลกสำหรับอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง และการปรับการผลิตแบบยั่งยืน

ภาคบริการ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายเป็นแหล่งสร้างรายได้หลัก ในขณะที่ประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง ตามเป้าหมายการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจบริการที่มีศักยภาพ เพื่อขยายฐานการผลิตและการตลาดธุรกิจบริการภายในภูมิภาค

การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างฯ พบว่าส่วนใหญ่ไม่เป็นที่น่าพอใจทั้งแนวทางการบริหารจัดการองค์ความรู้ โดยมีการจัดสรรงบวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ในปี ๒๕๕๑ คิดเป็นเพียงร้อยละ ๐.๒๑ ต่อ GDP อย่างไรก็ตามภาคเอกชนมีบทบาททางการวิจัยเพิ่มขึ้น ทั้งการเป็นแหล่งทุนวิจัยสัดส่วนสูงถึงร้อยละ ๕๔.๘๙ และเป็นหน่วยดำเนินการวิจัยภาคเอกชนในสัดส่วนร้อยละ ๕๕.๐๕ ของหน่วยวิจัยและพัฒนา รวม ส่วนในด้านการพัฒนากำลังคนด้าน ว&ท สามารถเพิ่มการให้ทุนตามเป้าหมาย แต่จำนวนผู้สำเร็จและกลับมาทำงานวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๘.๙๘ ในปี ๒๕๕๑ นักวิจัยเต็มเวลาต่อประชากรหนึ่งหมื่นคนเท่ากับ ๓.๓๙ คน อย่างไรก็ตามมีแนวโน้มการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้น เป็น ๔๒๐ เรื่องในปี ๒๕๕๑ เทียบกับ ๑๖๔ เรื่องในปี ๒๕๕๐

นอกจากนี้การดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการโลจิสติกส์ พบว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันกลุ่มโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานเพิ่มขึ้น และต้นทุนโลจิสติกส์ต่อ GDP ลดลงเล็กน้อย สำหรับการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ พบว่ามีการจัดตั้งกองทุน FTA เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับโครงสร้างภาคการผลิต การเจรจาการค้าเพื่อจัดทำ

เขตการค้าเสรีสามารถทำได้ตามเป้าหมายที่กำหนด แต่ยังคงมีอุปสรรคทางการค้าในหลายรูปแบบเป็นผลมาจากข้อกฎหมายระหว่างประเทศ มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้นในทุกคู่ค้า และมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นกับคู่ค้า ASEAN อเมริกาใต้ ตะวันออกกลาง และประเทศ BIMSTEC เป็นต้น

๔. ข้อเสนอแนะ

๔.๑ ระยะเร่งด่วน ควรเร่งฟื้นฟูความเชื่อมั่นด้านการลงทุน และการให้บริการ เพื่อกระตุ้นการบริโภค การลงทุนทั้งภาคเอกชน และโครงการลงทุนภาครัฐภายในประเทศ และรักษาวินัยทางการเงินและการคลัง อีกทั้งจัดทำคู่มือประเมินโครงการและผลกระทบโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของภาครัฐ และควรมีจัดเรียงลำดับความสำคัญของโครงการลงทุน รวมทั้งมีการประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกลไก กฎหมาย การบังคับใช้อย่างจริงจัง เช่น กรณีมาบตาพุด การจัดทำเอนคัมชน เป็นต้น

๔.๒ ระยะยาว ควรพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างการผลิตโดยเฉพาะการจัดการความรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของประเทศ โดยส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่อุปทาน รวมทั้งสร้างความสมดุลในระบบเศรษฐกิจเพื่อลดความเสี่ยงในการพึ่งพาภาคการผลิตภาคใดภาคหนึ่งมากเกินไป และสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างของสินค้าและบริการของประเทศ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และลักษณะเด่นของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เช่น ผ้าไหม ทุเรียนจากจังหวัดนนทบุรี เป็นต้น และในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตร จะต้องมีการจัดตั้งสถาบันวิจัยเฉพาะทางเป็นรายสาขามากยิ่งขึ้น เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ปิโตรเคมีอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ควรพัฒนาภาคการผลิตและบริการไปสู่การเป็นเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมของโลกและสนับสนุนให้เกิดพลังร่วม(Synergy) ของทุกภาคในการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรมตลอดจนภาครัฐต้องสร้างเครื่องมือหรือองค์กรเพื่อกำกับกองทุนด้านต่างๆ ให้เหมาะสม เป็นการเตรียมพร้อมเพื่อสร้างอาชีพและสะสมทุนมนุษย์

๔.๒.๑ รายสาขา ได้แก่ **ภาคการเกษตร** มีข้อเสนอแนะทางพัฒนาดังนี้ (๑) ยกระดับการเพิ่มผลผลิตภาคการผลิต (๒) การส่งเสริมและเตรียมการรองรับการผลิตกลุ่มพืชพลังงาน (๓) การส่งเสริมกลุ่มพืชอาหารและกลุ่มอาหารสัตว์ตามแนวทางระบบเกษตรแบบยั่งยืน (๔) การสร้างมูลค่าเพิ่มภาคการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน บนพื้นฐานองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ผสานกับภูมิปัญญาและความเป็นไทย (๕) การสร้างความตระหนักต่อบทบาทที่หลากหลายของภาคการเกษตร (Multifunctionality of Agricultural Sector) โดยน้อมนำ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นเข็มทิศนำทาง (๖) การวางแผนการผลิตกลุ่มพืชเป้าหมายตามพื้นที่ชลประทาน ทั้งกลุ่มพืชอาหาร กลุ่มพืชพลังงานทดแทน และกลุ่มพืชอาหารสัตว์ (๗) การจัดคลัสเตอร์สินค้าในระดับนโยบายทั้งการผลิตการตลาดครบวงจร (๘) การมีสถาบันศึกษาวิจัย เฉพาะทางเป็นรายสาขามากขึ้น (๙) การสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของ stakeholders ในการวางแผน และการพัฒนาภาคการเกษตรผ่านสถาบันเกษตรกร (๑๐) การปรับเปลี่ยน

ทัศนคติของเกษตรกร และการให้ข้อมูลนโยบายที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้เป็น “Smart Farmer” ทั้งนี้การพัฒนาสายสินค้าเป้าหมายภาคการเกษตร สามารถสรุปได้ดังนี้ **กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพในการแข่งขัน (Export Oriented Commodities)** ได้แก่ ข้าว ยางพารา กุ้ง และไก่เนื้อ และ **กลุ่มสินค้าที่สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจเสรี (Free Economy)** ได้แก่ ไม้ผล (ลำไย เงาะ ทุเรียน มังคุด) กระเทียม หอมแดง หอมใหญ่ โคนือ โคนม ข้าวโพด มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือ การจัดคลัสเตอร์ในระดับนโยบาย คลัสเตอร์สินค้าให้ครบวงจร และพัฒนานวัตกรรมต่างๆ **กลุ่มสินค้าที่มีความสอดคล้องกับแนวทางขับเคลื่อนของประเทศ (Local Wisdom Base Commodities)** ได้แก่ สินค้าเกษตรอินทรีย์ สมุนไพรและพืชเส้นใย (หม่อนไหม) และ **กลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพเป็นพลังงานทางเลือก (Energy Crop)** ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน อ้อย มันสำปะหลัง มีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญ คือการจัดตั้งสถาบันเฉพาะทางรายสาขา (กลุ่มสินค้า) เพื่อวิจัยความเป็นไปได้ทางพาณิชย์

๔.๒.๒ ภาคอุตสาหกรรม มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาดังต่อไปนี้ (๑) ส่งเสริมให้มีการเพิ่มผลผลิตภาพปัจจัยการผลิต เช่น การพัฒนาเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน การสร้าง KPI ค่าธรรมเนียมค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นของอุตสาหกรรมแต่ละสาขา การเพิ่มทักษะแรงงาน (๒) การวางแผนการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรม (๓) สร้างกลไกประสานการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างพันธมิตรในอุตสาหกรรม เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการใช้เครื่องจักร เป็นต้น (๔) จัดระบบการศึกษาและการเตรียมแรงงานให้เหมาะสมกับอุตสาหกรรมแต่ละประเภท (๕) สนับสนุนงบประมาณโดยเฉพาะในการทดสอบผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ **การพัฒนาสินค้าเป้าหมายภาคอุตสาหกรรม** มีข้อเสนอแนะดังนี้ **กลุ่มสินค้าที่ ๑ อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการแข่งขัน (Export Oriented Industry)** ได้แก่ ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ยาง และเฟอร์นิเจอร์ และ **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value added Industry)** ได้แก่ ปิโตรเคมี ยานยนต์ แม่พิมพ์ และเหล็กและโลหะการ มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา คือ การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน ด้วยกลไกต่างๆ เช่น การพัฒนาคลัสเตอร์สินค้า การพัฒนานวัตกรรมผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น **กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่มีโอกาสพัฒนาด้วยการรวมกลุ่ม SMEs และคลัสเตอร์ (SMEs and Cluster Development)** ได้แก่ แพชั่น (อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องนุ่งห่ม สิ่งทอ รองเท้า หนังสือและผลิตภัณฑ์หนัง) และอุตสาหกรรมอาหาร **กลุ่มสินค้า อุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ (New Wave)** ได้แก่ พลังงานทดแทน และอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ มีแนวทางการพัฒนา คือการจัดตั้งสถาบันเฉพาะทางรายสาขา (กลุ่มสินค้า) เพื่อเชื่อมโยงการผลิต การวิจัย และการพัฒนาการตลาด และทิศทางการพัฒนาเพื่อเข้าสู่ “นโยบายอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน” เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๓ ภาคบริการ

มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ (๑) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรภาคบริการ (๒) การส่งเสริมผู้ประกอบการในสาขาบริการที่มีศักยภาพสูงให้ขยายการลงทุนไปยังตลาดต่างประเทศ (๓) ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับผู้ประกอบการ (๔) พัฒนาระบบ

โครงสร้างพื้นฐาน (๕) การพัฒนาระบบตรวจสอบรับรองคุณภาพมาตรฐาน การบริการ (๖) ปรับปรุงกฎระเบียบและนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคบริการ (๗) ส่งเสริมให้ภาคบริการมีการดำเนินงานที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม (๘) พัฒนาศักยภาพต่างๆ ให้มีความหลากหลายมีความเฉพาะเจาะจงต่อกลุ่มผู้บริโภค (๙) การพัฒนา กลยุทธ์ด้านการตลาด (๑๐) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวให้มี การใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ร ม อ ย ่าง ยั ง ยืน และการผลิตสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และมีเป้าหมายการพัฒนา กลุ่มสินค้า ดังนี้ คือ **กลุ่มสินค้าบริการที่มีศักยภาพในการแข่งขัน** (Internationally Competitive Service) ได้แก่ ธุรกิจภาพยนตร์ ก่อสร้าง การท่องเที่ยว บริการสุขภาพและสปา และ **กลุ่มสินค้า บริการเกี่ยวเนื่อง** (Linkage Service) ได้แก่ การประชุมและการจัดแสดง การศึกษาและ ฝึกอบรม และบริการสารสนเทศและการสื่อสาร มีแนวทางการพัฒนา คือการพัฒนาทุนมนุษย์ให้สามารถรองรับนโยบายที่เกี่ยวข้อง และเร่งฟื้นฟู ภาพลักษณ์ และความเชื่อมั่น ของนักลงทุน **กลุ่มสินค้า บริการพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ** (Economic Infrastructure) ได้แก่ บริการทางการเงิน มีแนวทางการพัฒนา คือ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างวินัยทางการเงินและการคลัง และ **กลุ่ม สินค้า บริการที่กระจายโอกาสในการบริโภคสินค้าไทย** (Distribution Service) ได้แก่ บริการค้าส่งค้าปลีก มีแนวทางการพัฒนา คือ เร่งดำเนินการ ลดต้นทุนโลจิสติกส์

๔.๒.๔ การพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการ มีข้อเสนอ ดังนี้ การบริหารองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ ควรเร่งสร้างบุคลากรทางด้านการวิจัยและพัฒนาระบบสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และจัดตั้งหน่วยงาน เฉพาะที่รับผิดชอบในการพัฒนาศาสตร์หรือสาขาความรู้เฉพาะด้าน อีกทั้ง สนับสนุนการวิจัยพัฒนานวัตกรรมและผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์เชิง พาณิชย์ และส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา ตลอดจนการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการโลจิสติกส์ ควรเร่งพัฒนาระบบการ ขนส่งทางรางให้เพิ่มขึ้น พัฒนาระบบบริหารจัดการโลจิสติกส์ของประเทศให้ มีความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ และการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการขนส่ง เร่ง พัฒนาระบบการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีความทันสมัยและทั่วถึง และพัฒนา ระบบการขนส่งของประเทศให้เชื่อมโยงกับระบบขนส่งในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนเร่งปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายการค้า ระหว่างประเทศ การส่งเสริมการลงทุนและสร้างความร่วมมือกับ ประเทศเพื่อนบ้าน จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างกลไกเพื่อรองรับ ผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า และขยายตลาดการส่งออกโดยใช้ ประโยชน์จากการเปิดการค้าเสรี รวมทั้งพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบ ระหว่างประเทศ ตลอดจนพัฒนาความร่วมมือและขับเคลื่อนการดำเนินการ ตามข้อตกลงต่างๆ ของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้และ กรอบความร่วมมือ GMS ACMECS IMT-GT JDS BIMSTEC ให้เกิดผล

สัมฤทธิ์ และพัฒนาผู้ประกอบการของประเทศให้มีศักยภาพในการลงทุนใน ต่างประเทศ นอกจากนี้ควรให้การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศใน การให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทั้งในด้านสุขภาพ พืชภัย และการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ และควรเพิ่มบทบาทของ ประเทศไทยในเวทีโลกและการพัฒนามาตรฐานของประเทศในด้านต่างๆ เพื่อสร้างการยอมรับและเพิ่มความเชื่อมั่นของประเทศในระดับสากล

ในปี ๒๕๕๔ และต่อเนื่องในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ประเทศไทยควรดำเนินการใน ๓ ส่วนให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ คือ การสร้าง ภูมิคุ้มกัน การปฏิรูประบบโครงสร้างราชการให้มีความยืดหยุ่น และคล่องตัว พร้อมทั้งผลักดันจากภาคเอกชนและประชาสังคม และการสร้างระบบ เตือนภัยแก่ประชาชนให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการวางแผนอย่างรอบคอบไม่ว่า จะเป็นการเตือนภัยทางเศรษฐกิจ ทางสังคม หรือทางสิ่งแวดล้อม ด้วย กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยมีระบบราชการเป็นส่วนสนับสนุน และเชื่อมโยงภาคเอกชนและประชาสังคมให้ร่วมกับขับเคลื่อนประเทศภายใต้ ภาวะความไม่แน่นอนที่ต้องเผชิญในอนาคต และเพื่อบรรลุป้าหมายของการ ปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ สร้างสรรค์ และยั่งยืนต่อไป

เกร็ดน่ารู้

“ประเด็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก” (Asia-Pacific Economic Cooperation - APEC)

ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔

นับแต่ประเทศไทยเข้าร่วมก่อตั้งกลุ่มเอเปคเมื่อปี ๒๕๓๒ เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการเปิดเสรีการค้า การลงทุน และความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก จนถึงปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด ๒๑ เขต เศรษฐกิจ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไน แคนาดา ชิลี จีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ จีนไทเป ไทย สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม นับ จนถึงปัจจุบันมีประเด็นข้อตกลงร่วมและความคืบหน้าการดำเนินการเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่มสมาชิกที่สำคัญ ดังนี้

กิจกรรมของเอเปค ปี ๒๕๓๗-๒๕๓๘

ในปี ๒๕๓๗ ผู้นำเอเปคได้ร่วมกันกำหนด “เป้าหมายโบกอร์” (Bogor Goals) ให้ประเทศสมาชิกเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุน ภายในปี ๒๕๕๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐) สำหรับสมาชิกประเทศพัฒนาแล้ว และภายในปี ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐) สำหรับสมาชิกประเทศกำลังพัฒนา

ในปี ๒๕๓๘ ผู้นำเอเปคได้รับรอง “แผนปฏิบัติการโอซากา” (Osaka Action Agenda - OAA) ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย โบกอร์ ๓ ประการ ได้แก่

- ๑) การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Liberalization)
- ๒) การอำนวยความสะดวกทางธุรกิจ (Business Facilitation)
- ๓) การให้ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและวิชาการ (Economic and Technical Cooperation – ECOTECH)

ประเด็นความร่วมมือในปี ๒๕๕๓-๒๕๕๔

ปี ๒๕๕๓ ญี่ปุ่นซึ่งเป็นเจ้าภาพให้ความสำคัญในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1) การเสนอแนวคิดใหม่เรื่องการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อรองรับการฟื้นตัวภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ โดยการเจริญเติบโตรูปแบบใหม่จะต้องมีความสมดุล (Balanced) เท่าเทียม (Inclusive) ยั่งยืน (Sustainable) และอยู่บนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge-Based) ผ่านการกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปทางเศรษฐกิจ (APEC New Strategy on Structural Reform-ANSSR) ในสาขาที่แต่ละเขตเศรษฐกิจสนใจภายในปี ๒๕๕๔ และศึกษาเส้นทางการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาคผ่านกลไกการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชีย – แปซิฟิก (Free Trade Area of Asia – Pacific – FTAAP) ซึ่งรูปแบบที่น่าจะเป็นไปได้สูงตามลำดับมี 1) Trans-Pacific Economic Partnership (TPP) 2) ความตกลงการค้าเสรี 3 ฝ่าย จีน ญี่ปุ่น เกาหลี 3) ความร่วมมือประชาคมเอเชียตะวันออกของญี่ปุ่น (East-Asia community) หรือกรอบอาเซียน+6 (Closed Economic Partnership Agreement: CEPA) และ 4) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
- 2) การประเมินการบรรลุเป้าหมายโบกอร์ สำหรับประเทศสมาชิกที่พัฒนาแล้วในการเปิดเสรีการค้าและการลงทุน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น และเขตเศรษฐกิจกำลังพัฒนาที่เสนอตัวเข้าร่วมการประเมินโดยสมัครใจอีก 6 เขต ได้แก่ ชิลี ฮังการี เกาหลีใต้ เม็กซิโก เปรู และสิงคโปร์
- 3) การเสริมสร้างความมั่นคงมนุษย์ โดยเฉพาะความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาค
- 4) การแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยเฉพาะเรื่องการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Energy Efficiency) และการส่งเสริมสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม (EGS)
- 5) การสร้างความเชื่อมโยงในภูมิภาค โดยการส่งเสริมความเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทาน (Supply-Chain Connectivity) ด้วยการลดอุปสรรคการค้าข้ามพรมแดน

สรุปประเด็นที่ไทยต้องติดตามในปี ๒๕๕๔

Bogor Goals การประเมินการบรรลุเป้าหมายโบกอร์ของเขตเศรษฐกิจกำลังพัฒนา ในปี ๒๕๕๖	EoDB เป้าหมายให้การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเอเปค ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น แต่ถูกลง ใน ๕ สาขานำร่อง ร้อยละ ๕ ภายในปี ๒๕๕๔ และ ร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๕๘	Supply Chain Connectivity เป้าหมายเพื่อลดต้นทุนระยะเวลา และความไม่แน่นอนในระบบความเชื่อมโยงของห่วงโซ่อุปทานลง ร้อยละ ๑๐ ภายในปี ๒๕๕๔
ANSSR APEC New Strategy on Structural Reform ในปี ๒๕๕๔ สมาชิกเอเปคจะต้องประกาศเป้าหมายที่ตนมุ่งจะบรรลุและแผนงานในการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจในสาขาที่สนใจ และรายงานสรุปผลการดำเนินงานในปี ๒๕๕๔	Climate change เอเปคมีเป้าหมายลด energy intensity ลงอย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ภายในปี ๒๕๗๓ และ เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ ๒๐ ล้านเฮกเตอร์ ภายในปี ๒๕๖๓	
Green Growth Plan		

ที่มา : ประมวลจากข้อมูลกระทรวงการต่างประเทศ

สถานการณ์ภาคการผลิตและบริการ

❖ ภาคเกษตร ด้านการผลิต

สาขาเกษตรกรรม ในไตรมาส ๓ ปี ๒๕๕๓ การผลิตสาขาเกษตรหดตัวร้อยละ ๓.๓ เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๕ ในไตรมาสสอง โดยผลผลิตพืชลดลงร้อยละ ๓.๑ จากการแพร่ระบาดของเพลี้ยแป้งในไร่นาสีปาล์ม และสภาพอากาศแห้งแล้งตั้งแต่ช่วงต้นปีถึงกลางปี ทำให้ผลผลิตมันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และปาล์มน้ำมันลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ ๕๑.๗ ๒๖.๙ และ ๑๑.๘ ตามลำดับ ราคาพืชผลรวมขยายตัวร้อยละ ๓๘.๐ ตามราคามันสำปะหลัง ยางพาราแผ่นดิบชั้น ๓ และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ขยายตัวร้อยละ ๑๒๑.๖ ๗๐.๐ และ ๕๐.๗ ตามลำดับ การเพิ่มขึ้นของราคาพืชทั้งสามชนิดเป็นผลมาจากอุปทานที่ลดลงในขณะที่ความต้องการสินค้าเกษตรในตลาดโลกขยายตัวต่อเนื่องอย่างไรก็ตามราคาข้าวเปลือกยังคงลดลงร้อยละ ๑๓.๑ สอดคล้องกับราคาข้าวในตลาดโลก นอกจากนี้การเร่งระบายข้าวของผู้ประกอบการมีสวนสนับสนุนให้ราคาข้าวภายในประเทศลดลงอย่างต่อเนื่อง ราคาปศุสัตว์ขยายตัวร้อยละ ๗.๔ เร่งตัวขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมาตามราคาไก่เนื้อและสุกร เนื่องจากปริมาณการผลิตยังอยู่ในระดับต่ำ การเพิ่มขึ้นของราคาพืชที่สำคัญส่งผลให้รายได้เกษตรกรในไตรมาสนี้ขยายตัวร้อยละ ๓๓.๗ รวม ๙ เดือนแรกของปีสาขาเกษตรกรรมหดตัวร้อยละ ๑.๔

❖ ภาคอุตสาหกรรม ไตรมาส ๓ ปี ๒๕๕๓ ขยายตัวร้อยละ ๑๑.๕ เป็นการขยายตัวติดต่อกันเป็นไตรมาสที่สี่ โดยมีปัจจัยสนับสนุนคือ (๑) ยอดคำสั่งซื้อสินค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลให้การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมหลักขยายตัว และ (๒) รายได้เกษตรกรสูงขึ้นตามราคาสินค้าเกษตรที่ยังคงอยู่ในระดับสูง รวมถึงความสำเร็จของโครงการประกันรายได้เกษตรกร ทำให้อุปสงค์ภายในประเทศขยายตัวต่อเนื่อง อุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนในไตรมาสนี้ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เน้นการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวร้อยละ ๔๓.๓ ๓๗.๑ ๑๕.๗ และ ๒.๖ ตามลำดับ และอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้แรงงานในการผลิตบางกลุ่ม เช่น เครื่องหนัง เครื่องแต่งกาย และเครื่องใช้ในบ้านเรือนขยายตัวร้อยละ ๑๘.๗๑ อัตราการใช้กำลังการผลิตรวมไตรมาส ๓ อยู่ที่ร้อยละ ๖๔.๓ ปรับตัวขึ้นจากร้อยละ ๕๗.๘ ในไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีอัตราการใช้กำลังการผลิตเกินร้อยละ ๘๐ ได้แก่ การผลิตเม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การผลิตเครื่องใช้สำนักงาน และอุตสาหกรรมยานยนต์ ที่มีอัตราการใช้กำลังการผลิตอยู่ที่ร้อยละ ๑๐๓.๙ ๙๐.๗ ๘๕.๐ ๘๒.๖ และ

๘๒.๑ ตามลำดับ สำหรับสินค้าสำเร็จรูปคงคลังในไตรมาสนี้ ขยายตัวจากไตรมาสก่อนร้อยละ ๐.๖ สะท้อนว่าภาพรวมอุตสาหกรรมยังมีการผลิตเพื่อบริหารสินค้าคงคลัง ในระยะต่อไป รวม ๙ เดือนแรกของปีสาขาอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ ๑๗.๒๖.๐ และ ๒๓.๒ ตามลำดับ

❖ **ภาคบริการ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร ไตรมาส ๓ ปี ๒๕๕๓** ขยายตัวร้อยละ ๑๐.๑ เทียบกับระยะเดียวกันของปีก่อน โดยนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาเมืองไทยไตรมาสนี้มีจำนวน ๓.๗ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕ ตามการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจากทวีปเอเชีย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศจีน มาเลเซีย และอินเดีย เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๘.๗ ๒๖.๙ และ ๒๘.๑ ตามลำดับ ส่งผลให้อัตราการเข้าพักเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๔๘.๔ ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ ๔๗.๒ ในช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ภาคการท่องเที่ยวมีการฟื้นตัวอย่างรวดเร็วจากไตรมาสก่อนหน้าที่มีปัญหาความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศ สะท้อนจาก (๑) จำนวนนักท่องเที่ยวในไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒.๕ เติบโตขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า ที่ลดลงร้อยละ ๓.๖ (๒) อัตราการเข้าพักเฉลี่ยในไตรมาสนี้ อยู่ที่ร้อยละ ๔๘.๔ เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าที่ร้อยละ ๓๙.๓ (๓) จำนวนเที่ยวบินและผู้โดยสารของสายการบินราคาต่ำเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๙ และ ๒๖.๗ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ตามลำดับ รวม ๙ เดือนแรกของปีมีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน ๑๑.๒ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๓.๓ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกาลดลงร้อยละ ๑๒.๖ ๙.๙ และ ๘.๑ตามลำดับ ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของยุโรปและสหรัฐอเมริกา เป็นสำคัญ รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่นบางส่วนเปลี่ยนเป้าหมายการท่องเที่ยวไปเที่ยวงาน เซี่ยงไฮ้ เวิลด์เอ็กซ์โป ๒๐๑๐ (Shanghai WorldExpo ๒๐๑๐) ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม – ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ รวม ๙ เดือนแรกของปี สาขาโรงแรมและภัตตาคารขยายตัวร้อยละ ๘.๖

เจ้าของ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ที่ปรึกษา : นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ เลขาธิการ สศช. นายปรเมธี วิมลศิริ รองเลขาธิการ สศช. นายไพโรจน์ โพธิวงศ์ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน นางวนิดา มหากิจ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน นายซูวิทย์ มิตรชอบ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ นางสมศรี เหลืองมณีรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวางแผนยุทธศาสตร์ นางปิยนุช วุฒิสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์การผลิตและบริการ

กองบรรณาธิการ : นางสาวมารยาท สมุทรสาคร นายอภิชัย ธรรมเสริมสุข นางสาวสมถวิล ฤทธิเรียงนาม นายวิชานันท์ นิเวตจินดา

ติดต่อกองบรรณาธิการ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เลขที่ 962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100 โทร 0-2280-4085 ต่อ 3600, 5205, 3624 โทรสาร 0-2281-1821 – 2 ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : cdo@nesdb.go.th

เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ

อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทย				2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
International Institute for Management Development (IMD)				26	25	29	33	27	26	26
จำนวนประเทศที่นำมาจัดอันดับ				51	60	61	55	55	57	58
World Economic Forum (WEF)				32	33	35	28	34	36	38
จำนวนประเทศที่นำมาจัดอันดับ				104	117	125	131	134	133	139

เครื่องชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของไทย	2551	2552	2552				2553			
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
สมรรถนะเศรษฐกิจโดยรวม										
1. อัตราเพิ่มของ GDP (ณ ราคาคงที่, %)	2.5	-2.3	-7.0	-5.2	-2.8	5.9	12.0	9.2	6.7	-
เกษตร	3.5	1.3	5.2	-1.1	0.6	0.4	-2.2	1.5	-3.3	-
อุตสาหกรรม	3.8	-6.1	-15.0	-9.7	-7.1	8.7	22.9	17.6	11.5	-
อุตสาหกรรมเบา	3.9	-3.9	-1.8	-4.3	-8.9	-1.0	-2.2	0.8	5.1	-
อุตสาหกรรมวัตถุดิบ	3.4	-1.7	-10.2	-6.1	0.8	9.6	13.5	8.6	5.4	-
อุตสาหกรรมสินค้าทุนและเทคโนโลยี	-4.5	-9.2	-27.6	-14.8	-9.0	15.8	56.5	36.1	18.4	-
บริการ	1.2	-0.3	-3.0	-2.2	-0.3	4.6	8.6	5.6	4.4	-
2. มูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการ (พันล้านบาท)	6,941	5,155	1,176	1,176	1,380	1,424	1,444	1,557	1,569	-
3. ปริมาณการส่งออก (% การขยายตัว)	5.1	-11.6	-12.8	-20.8	-17.3	7.2	22.8	32.4	13.7	-
สินค้า	6.0	-13.6	-17.5	-22.4	-15.5	3.1	16.8	28.4	13.1	-
บริการ	1.3	-7.7	-13.8	-14.8	-9.9	7.7	15.8	-5.8	5.0	-
4. มูลค่าการนำเข้าสินค้าและบริการ (พันล้านบาท)	6,693	4,486	903	1,041	1,205	1,337	1,374	1,407	1,467	-
5. ปริมาณการนำเข้า (% การขยายตัว)	8.5	-23.3	-32.7	-28.1	-28.2	-2.9	52.1	35.1	21.8	-
สินค้า	8.4	-23.1	-35.1	-28.9	-24.1	-3.7	44.8	31.3	24.9	-
บริการ	8.6	-14.6	-13.4	-6.1	-17.5	-20.4	-2.3	1.3	5.4	-
6. การลงทุนรวม (% การขยายตัว)	1.2	-9.2	-16.9	-9.6	-5.6	-4.7	12.1	11.3	8.0	-
ภาคเอกชน	3.2	-13.1	-19.1	-15.3	-11.3	-6.2	13.8	17.8	14.5	-
ภาครัฐ	-4.6	2.7	-9.3	8.8	8.4	0.6	6.9	-4.9	-5.2	-
7. การส่งเสริมลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน										
จำนวนกิจการที่ขอรับการส่งเสริมสุทธิ	1,231	1,489	210	215	340	727	290	333	451	517
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	432.2	638.1	120.6	59.5	118.7	425.1	109.1	80.8	93.1	167.2
จำนวนกิจการที่ได้รับอนุมัติส่งเสริม	1,252	1,003	213	210	264	316	354	346	389	472
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	497.8	281.3	32.4	64.0	79.6	105.4	88.2	139.4	148.4	115.3
จำนวนกิจการที่ได้รับบัตรส่งเสริม	1,078	962	249	221	221	271	320	287	326	409
เงินลงทุน (พันล้านบาท)	546.7	293.0	88.0	68.5	57.8	78.7	93.2	150.2	129.8	114.8
8. ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ	41.5	44.5	37.9	43.6	45.6	36.5	37.9	49.3	50.4	51.4
9. รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ (พันล้านบาท)	603.2	543.8	195.9	141.7	152.8	96.7	119.3	175.1	199.1	-
10. จำนวนนักท่องเที่ยว (พันคน)	14,584	14,149	3,645	2,964	3,284	4,256	4,660	2,857	3,694	-
11. ดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม	190.2	166.1	146.2	158.5	174.6	185.2	191.8	186.4	191.8	190.6
12. อัตราการใช้กำลังการผลิตภาคอุตสาหกรรม	67.6	56.1	52.1	53.9	57.8	60.5	63.1	62.6	64.2	63.6
ประสิทธิภาพของภาครัฐ										
13. การเบิกจ่ายงบประมาณ (%)	90.2	91.8	26.8	10.7	21.7	24.7	23.3	25.4	22.3	24.7
14. งบลงทุนรัฐวิสาหกิจ (พันล้านบาท)	225.7	227.6	43.4	64.7	56.6	62.9	91.5	308.6	282.8	392.8
15. สัดส่วนหนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP (%)	37.7	44.2	40.8	41.6	42.4	44.2	43.9	42.4	42.6	42.7
ประสิทธิภาพของภาคเอกชน										
16. อัตราเพิ่มของผลิตภาพแรงงานรวม (%)	0.3	-4.1	-8.9	-7.0	-4.1	4.0	9.1	-	-	-
เกษตร	0.8	-0.5	1.9	-3.7	-0.7	0.3	-1.6	-	-	-
อุตสาหกรรม	7.0	-3.4	-10.3	-5.1	-6.8	9.3	22.4	-	-	-
บริการ	-2.3	-4.8	-7.4	-6.1	-4.0	-1.6	2.3	-	-	-
โครงสร้างพื้นฐาน										
17. จำนวนโทรศัพท์พื้นฐานต่อ 100 คน (เลขหมาย)	99.9	98.1	99.5	98.9	98.5	98.1	97.4	-	-	-
18. จำนวนโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อ 100 คน (เลขหมาย)	92.94	98.58	93.55	95.73	96.66	98.58	101.32	102.69	104.16	-

ที่มา: 1/ 3/ 5/ 6/ 14/ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
13/ สำนักงบประมาณ 15/ กระทรวงการคลัง
2/ 4/ 8/ 9/ 11/ 12/ ธนาคารแห่งประเทศไทย
16/ บริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
7/ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
10/ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

